

SOMMERFUGL

FAMILIEBARNEHAGE

Årsplan 2025-2026

Blikk for enkelt barn- i et stort mangfold

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	s. 3
EVALUERING AV FJORÅRET	s. 4
BARNEHAGENS VISJON OG VERDIGRUNNLAG	s. 5
BARNEHAGEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	s. 6
Barnehagen skal ivareta behovet for omsorg	s. 7
Barnehagen skal ivareta behovet for lek	s. 7
Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning	s. 8
Barnehagen skal fremme læring	s. 8
Barnehagen skal fremme danning	s. 8
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	s. 9
Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap	s. 9
Trafikksikkerhet i barnehagen	s. 10
BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	s. 11
HORTENSBARNEHAGENS VISJON OG FOKUSOMRÅDER	s. 12
BARNEHAGENS MÅL OG TILTAK FOR BARNEHAGEÅRET 2025 – 2026	s. 13
HELSEFREMMEDE OPPVEKST I VÅR BARNEHAGE	s. 15
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE	s. 16
OVERGANGER	s. 18
BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET	s. 18
BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	s. 20
BARNEHAGEN TRADISJONER OG LOKALE KULTURBEGIVENHETER	s. 22
GODKJENNING AV ÅRSPLANEN	s. 23

INNLEDNING

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens pedagogiske valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å oppnå rammeplanens formål og innhold, og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis (Rammeplan, 2017)

Årsplanen bygger på Lov om barnehager med forskrift om rammeplan for barnehagen, Økonomi – og handlingsplan for Horten kommune og handlingsplan for Hortensbarnehagen med tilhørende planer/veiledere som: «Handlingsveileder for barnehagens psykososiale barnehagemiljø». «Plan samarbeid og sammenheng barnehagen, hjem, skole og SFO» og «Plan for bærekraftig utvikling i Hortens barnehagen».

Sommerfugl familiebarnehage er lovpålagt å ha en besøksbarnehage og en vikartjeneste, dette er Strandparken barnehage. Vi samarbeider også med Skrukketrollet familiebarnehage.

Dokumentene er listet nedenfor:

- Barnehageloven
- Rammeplan for barnehagen
- Handlingsplan for Hortensbarnehagene
- Handlingsveileder for barnehagens psykososiale barnehagemiljø.
- Plan for overgang hjem, barnehage og skole.
- Plan for bærekraftig utvikling i barnehagen.
- Plan for digital praksis i Hortensbarnehagen.

EVALUERING OG VURDERING AV FJORÅRETS ÅRSPLAN

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet beskrives, analyseres, vurderes og evalueres ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen for barnehagen (Rammeplan, 2017)

Sommerfugl familiebarnehage bruker prosjektarbeid som arbeidsmetode i vårt pedagogiske arbeid. I 2024/2025 så har vi brukt boken "Hvis du kommer til jorda" av Sophie Blackall som felles utgangspunkt for prosjektarbeid i samarbeid med Strandparken og Skrukkeketrollet. Dette ser vi gir et viktig fellesskap i barnehagen. Barnas nysgjerrighet og medvirkning har en sentral plass i utvikling av et prosjekt, derfor har dette gått i ulike retninger hos de ulike barnehagene. Felles for alle barnehagene er imidlertid at vi gjennom prosjektet har arbeidet med barnehagens fokusområder og mål. Vi har skapt noe sammen, fått felles opplevelser, som bidrar til å utvikle og styrke vennskap mellom barna, både internt og på tvers av barnehagene. I året som har gått har vi fått en større forståelse for hva prosjektarbeid er, som igjen gir et enda bedre utgangspunkt for personalet og skaper gode hverdager for alle barn.

Gjennom større forståelse for prosjektarbeid så ser vi også en progresjon i lek og læringsmiljø. Vi har jobbet kontinuerlig med å skape dynamiske lekemiljøer som hele tiden er i endring for å skape rammer som bidrar til at lek og prosjektarbeid går hånd i hånd. Gjennom å utforske boken og karakterene i den, har vi arbeidet med temaer innenfor alle fagområdene. Vi har brukt annen litteratur, leken, digitale verktøy og alternativ supplerende kommunikasjon for å sikre at alle var med og fikk bidra i utviklingen av prosjektet.

Erfaringene vi har gjort dette året er at vi vil fortsette med et felles prosjekt for alle barnehagene, det gjør vi fordi vi opplever at det styrker fellesskapet, vennskap og trygghet. Vi vil fortsette å styrke leken ved å videreutvikle arbeidet med inkluderende lekemiljøer. I Sommerfugl barnehage er det flerspråklige barn og familier som har et annet morsmål enn norsk. Vi vil derfor ha et større fokus på utviklingen av vårt språkmiljø og systematisere bruken av alternativ supplerende kommunikasjon i barnehagen.

BARNEHAGNES VISJON OG VERDIGRUNNLAG

Rom for alle – med blikk for enkeltbarnet.

I Sommerfugl familiebarnehage har vi en grunnleggende forståelse om at alle barn er en del av et inkluderende fellesskap. Det enkelte barnet er unikt og personalet i barnehagen har et særlig ansvar for å se barnegruppa på systemnivå, men også ha et særlig blikk for individet og det enkelte barnets behov, uttrykk og ønsker. Vi er en barnehage med fokus på livsmestring og glede i et mangfoldig fellesskap.

Verdigrunnlaget

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. (Rammeplanen, 2017) Lek, omsorg, læring og dannings skal ses i sammenheng. I vår barnehage har vi et inkluderende miljø og vi behandler hverandre med respekt. Vi ser enkeltbarnet for den det er og deres individuelle behov. Samt ivaretagelse av barnets behov i en større sammenheng, der samspill i gruppen og demokratiske prosesser er en del av danningen.

Kommunikasjonen er anerkjennende mellom barn og voksne. Barn og voksne væremåte gjenspeiler et trygt samspill preget av respekt, empati, humor og glede. Barna skal føle seg verdsatt og oppleve omsorg fra voksne og barn. Barna får god tid til lek, og de medvirker i egen hverdag. Personalet ser lekens verdi, er støttende og deltakende. Vi mener at god lek er grunnlag for god læring.

I Sommerfugl familiebarnehage er vi gode på å se det enkelte barnet og lytte til det enkelte barns stemme i gruppen de tilhører.

Ansvar og roller

Alle som arbeider i barnehagen, skal sammen, bidra for å oppfylle målene og kravene i Lov om barnehager og i rammeplan for barnehagen.

Barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives etter formålet, og har med dette det juridiske ansvaret for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Barnehageeier og styrer på Strandparken er gitt det daglige ansvaret i barnehagen; pedagogisk, administrativt og personalmessig. Styrer har ansvaret for at personalet tar i bruk sin kompetanse, at det pedagogiske arbeidet er i tråd med Lov om barnehager og rammeplan for barnehagen.

Eier i samarbeid med pedagogisk veileder er gitt ansvaret for å lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn. Den pedagogiske veilederen har særlig ansvar for veiledning av eier og i samarbeid med eier et godt foreldresamarbeid, og skal sørge for at lov om barnehager og rammeplan for barnehagen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. (Rammeplan, 2017)

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, lek, læring, danning, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barns medvirkning skal være et bærende prinsipp i planlegging, gjennomføring, vurdering og evaluering av barnehagens innhold. (Rammeplan, 2017)

I vår barnehage legger vi til rette for at alle barn opplever lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barn lærer gjennom lek og utvikler sosial kompetanse. Leken skaper vennskap, selvfølelse og selvtillit. Leken har en egenverdi og skal respekteres. Personalet støtter og deltar i barns lek for å sikre gode erfaringer og opplevelser av å mestre samspill. I vår barnehage legger vi til rette for ulike dannelsprosesser. Barna medvirker, og vi tar deres undring på alvor. Barna opplever å bli sett, forstått og respektert.

Barnehagen skal ivareta behovet for Omsorg

Barna skal i Sommerfugl familiebarnehage oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel i samvær med andre barn og voksne. I løpet av barnehagealderen utvikler barna evne til å vise omsorg for seg selv og andre og de evner å ta imot dette.

Alle barn i Sommerfugl familiebarnehage får tilrettelagt og tilpasset sitt behov for ro, hvile eller søvn utfra alder og behov.

For å sikre barna en best mulig omsorg i barnehagen er det utarbeidet noen retningslinjer og rutiner, der barna alltid skal møte oppmerksomme og tilstedeværende voksne

Barnehagen skal ivareta behovet for Lek

I vår barnehage opplever barna et lekefellesskap som legger grunnlag for trivsel og vennskap, der personalet støtter og deltar i barns lek for å sikre gode erfaringer og opplevelser av å mestre samspill. Barnehagens pedagogiske innhold skal inspirere til fantasi og skaperglede. Igjennom prosjekter og felles opplevelser bygges gode relasjoner og barn knytter vennskap og får lekekamerater.

Vi tilrettelegger for god lek ved å:

- bruke observasjon og pedagogisk dokumentasjon som grunnlag for valgene vi tar.
- lage gode dynamiske lekemiljøer
- inspirere til ulike typer lek basert på barnas interesser, gjennom prosjekter og opplevelser i hverdagen
- inspirasjon gjennom ulike litteratur
- vi bruker dramatisering som metode for å inspirere leken
- personalet i barnehagen er rollemodeller i lek og er deltagende i lek både ute og inne.

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning

Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

I barnehagen legger vi til rette for barns medvirkning gjennom:

- observasjoner og bruk av pedagogisk dokumentasjon.
- Barnegruppesamtaler.
- Barnesamtaler.
- Prosjektarbeid.
- i her og nå situasjoner.

Barnehagen skal fremme læring

Barnehagen legger opp til læringsprosesser hvor barna får bruke hele kroppen og alle sanser. Eier og pedagog anerkjenner og stimulerer barns nysgjerrighet og vitebegjær. Leken er barnas viktigste læringsarena.

Læring skjer blant annet gjennom:

- prosjektarbeid
- lystbetont lek
- deltakelse i hverdagsaktivitet
- hopp- aktiviteter
- sosialt samspill
- opplevelse av mestring
- språklig utforskning
- turer i nærmiljøet

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen legger vi til rette for danningsprosesser der barna får være medvirkende og undrende. Alle skal oppleve likeverd igjennom å tilbys ulike muligheter ut ifra deres forutsetninger. Barnehagen bidrar til at barnet reflekterer over egne handlinger og væremåter, og å være prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Vi legger til rette for at barnet ser seg selv som et verdifullt menneske av et større felleskap. Barnas evne til å ta andres perspektiv, vise forståelse og respekt i et mangfold vil stå sentralt. I vår barnehage bidrar vi til å utvikle barns evne til å kunne dele, følge regler, gjennomføre oppgaver, uttrykke meninger og ta initiativ

Igjennom prosjektarbeid, tilrettelagte hverdagsaktiviteter, god lek med støtte fra de voksne, barnesamtaler og møter der barna medvirker, og alltid tilstedeværende voksne, hjelper vi barna i denne dannelses prosessen.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barna i Sommerfugl familiebarnehage får utforske og utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse. Barnehagen bidrar til at barna leker med språk, symboler, tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet.

- Vi setter av tid til bruk av litteratur. Benytter oss aktivt av variert litteratur
- barnesamtaler
- vi bruker bilder og konkrete i hverdagsaktiviteter og strukturerte aktiviteter
- alternativ kommunikasjon brukes som støtte til det muntlige språket i de daglige situasjoner der dette er til nytte for det enkelte barnet
- barna møter ulike språk og språkformer gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster.
- de voksne bruker språket aktivt i hverdagsaktiviteter, f.eks måltid, påkledning etc
- voksne setter ord på barnas tanker og følelser i barnas lek og aktiviteter

Barnehagen skal fremme vennskap og felleskap

Sommerfugl familiebarnehage bidrar til at barn utvikler trygghet og stolthet over egen tilhørighet, og respekt for hverandres kulturelle verdier og ytringer. Vi hjelper barna til å utvikle empati, slik at de klarer å skille mellom egne og andres tanker og følelser

For å styrke fellesskapsfølelsen og bygge vennskap arbeider vi blant annet med:

- løfter og anerkjenner mangfoldet i barnegruppen
- relasjonsbygging og mellom barn- barn, og barn- voksen
- egen plan for inkludering, og forebygging av mobbing og utestengelse
- markering av ulike høytider i barnehagen

- FN dag
- prosjektarbeid som inspirasjon til lek og felles lekereferanse for barna
- vi reflekterer sammen med barna, er nysgjerrige på verden rundt oss
- vi bruker løsningsfokustert tilnærming i hverdagen med barna
- gode samtaler med barna

Trafikksikkerhet i barnehagen

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, og trafikksikkerheten er en betydelig del av barnehagehverdagen. Barn er trafikanter hver uke, enten som passasjer, fotgjenger og etter hvert syklist. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

For å sikre barna en trafikksikker hverdag har barnehagen:

- rutiner for turer, parkering, port og transport
- trafikksikkerhet som tema med barna
- trafikksikkerhet som tema ved foreldremøter.

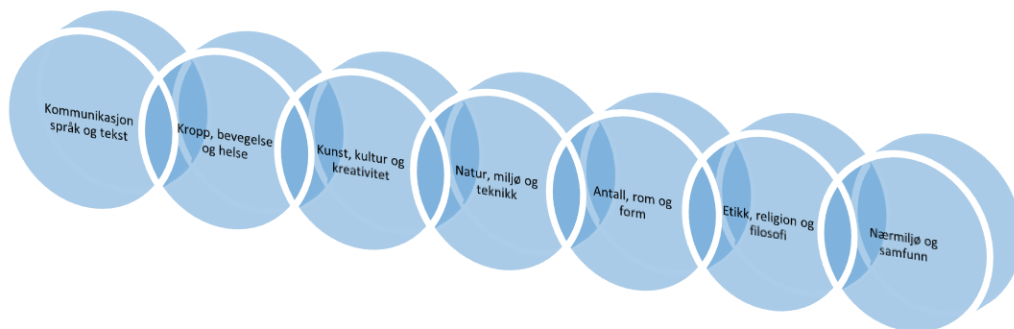
BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagens syv fagområder skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Arbeidet med fagområdene skal bygge på lek, nysgjerrighet og kreativitet. Det skal arbeides tverrfaglig og helhetlig. (Rammeplan, 2017)

Fagområdene:

- *Kommunikasjon, språk og tekst*
- *Kropp, bevegelse, mat og helse*
- *Kunst, kultur og kreativitet*
- *Natur, miljø og teknologi*
- *Antall, rom og form*
- *Etikk, religion og filosofi*
- *Nærmiljø og samfunn*

Fagområdene er med på å utvikle barnehagens innhold og sikre progresjon i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen arbeider spesielt med fagområdene i lek og prosjektarbeid. Innenfor hvert fagområde finnes det kunnskaper og ferdigheter som skal utvikles hos barna, og som sikrer at personalet alltid skal kunne tilby ulike og nye veier og aktiviteter i en lek eller i et prosjektarbeid. Fagområdene henger også sammen med fag barn vil møte på skolen. Fagområdene skal være en meningsfull og lærerik del av barnas hverdag. Arbeidet med de ulike fagområdene vil bli synliggjort i periodeplaner og vårt felles prosjekt.

HORTENSBARNEHAGENS VISJON OG FOKUSOMRÅDER

Horten barnehagenes visjon er «sammen for en bærekraftig oppvekst». Visjonen vil være «ledestjernen» i vårt pedagogiske arbeid og noe vi strekker oss etter å oppnå i alle sider av barnehagehverdagen. Visjonen skal «gjennomsyre» det vi gjør i det daglige arbeidet i barnehagen. «Sammen for en bærekraftig oppvekst» skal bidra til at barna lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. De skal få erfaringer med å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Hvordan vi jobber med visjonen i barnehagen og barnegruppene vil variere ut ifra barnas alder og gruppesammensetning. Egne indikatorer som sees i lys av pedagogiske planer vil danne grunnlaget for å ivareta høy kvalitet på det pedagogiske arbeidet knyttet til visjonen. Visjonen skal videre sees i sammenheng med Horten kommunes to overordnede fokusområder; Psykososialt barnehagemiljø og Leke og læringsmiljø.

Visjonen betyr at vi hele tiden skal arbeid for at:

- Personalet legge grunnlaget for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.
- Personalet fremmer demokratiske prosesser, hvor barna er aktive deltakere.
- Laget rundt barnet arbeider systematisk for barnets beste og deres rett til å bli hørt.
- Personalet fremmer inkluderende fellesskap som bidrar til likeverd, likestilling og sosial utjevning.
- I et livsmestringsperspektiv opplever barna at det er verdifullt å ta vare på seg selv, andre og naturen.

I Handlingsplan for Hortensbarnehagene skal alle barnehagene arbeide med følgende fokusområder i perioden 2025 – 2028:

1. Psykososialt barnehagemiljø

- Alle barn har en plass i felleskapet
- Alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Alle barn er robuste med tro på seg selv.

2. Leke- og læringsmiljø

- Alle barn lærer i et lekende fellesskap.
- Leken har gode vilkår for alle barn.
- Alle barn er en del av et rikt språkmiljø.

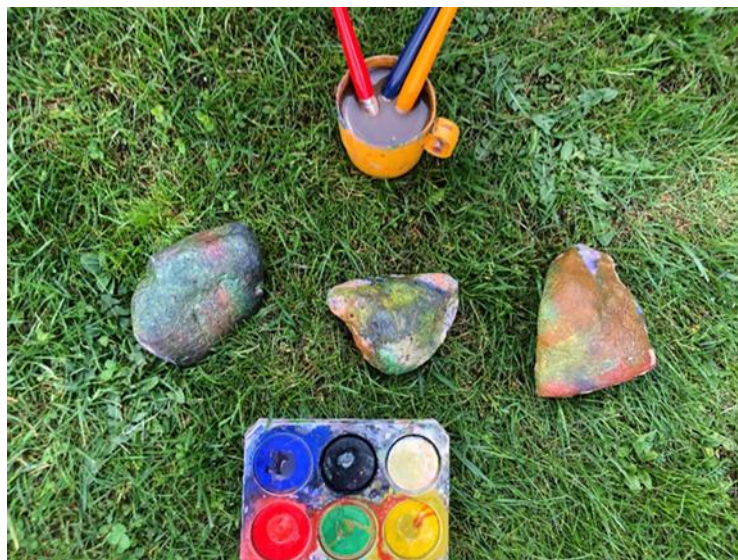
BARNEHAGENS MÅL OG TILTAK FOR BARNEHAGEÅRET 2025-2026

«En barnehage med fokus på psykososialt barnehagemiljø- i et mangfoldig leke- og læringsmiljø»

Sommerfugl familiebarnehage vil i perioden 2024- 2028 ha fokus på psykososialt barnehagemiljø der det mangfoldige leke- og læringsmiljøet står sentralt. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes. Alle skal ha en plass i fellesskapet, og erfare et trygt og godt barnehagemiljø. Barnehagen skal forebygge krenkelser og mobbing, og har stort fokus på voksenrollen, som en brobygger for inkludering.

For barnehageåret 2025 - 2026 vil vi arbeide spesielt med følgende to mål:

- Alle barn har en plass i fellesskapet.
- Alle barn er en del av et rikt språkmiljø.

Alle barn har en plass i fellesskapet

«Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.» (Rammeplan for barnehagen 2017)

Å være inkludert i fellesskapet er en grunnleggende faktor for barnets trygghet, utvikling, læring og mestring i barnehagen. Leken er den viktigste arenaen for å skape gode og inkluderende miljøer som fremmer barnets trivsel, læring og utvikling i barnehagen. Vi vil derfor jobbe systematisk med leken det kommende barnehageåret, og vil gjennomføre følgende tiltak:

- Vi vil fortsette med et felles prosjekt på tvers av barnehagene for å skape felles opplevelser og felles referanser inn i leken.
- Vi vil videreutvikle dynamiske lekemiljøer som legger til rette for gode møteplasser for alle barn.
- Vi vil veilede barn som trenger ekstra hjelp i lek og samspill.

- Vi vil samarbeide på tvers av barnehagene for å ta vare på vennskap og skape trygghet.
- Vi vil ha fellesskap på tvers av barnehagene igjennom felles prosjektarbeid.
- Vi bruker observasjon, pedagogisk dokumentasjon, praksisfortellinger og barnesamtaler for å ivareta barnas stemme i prosjektarbeid og leken.

Alle barn er en del av et rikt språkmiljø

«Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.» (Rammeplan for barnehagen 2017)

«Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Barn lærer språk best gjennom å være språklig aktive.» (Rammeplan for barnehagen 2017)

Et godt språkmiljø gir rom for allsidig språklig aktivitet og ivaretar alle barn uavhengig av språklige ferdigheter. I Sommerfugl har vi et språklig mangfold, og vi vil jobbe for at dette blir en berikelse for hele barnehagen, samtidig som vi skal fremme alle barns norskspråklige kompetanse. For å jobbe systematisk med, og utvikle barnehagens språkmiljø vil vi dette barnehageåret gjennomføre følgende tiltak:

- Vi vil systematisere bruken av ASK (alternativ supplerende kommunikasjon), PCS kort og tematavler i lek og hverdagssituasjoner.
- Vi skal ha et rikt utvalg av bøker tilgjengelig, som skal brukes hver dag.
- Vi skal gi barn som har behov for det, språklig støtte i lek med andre.
- Vi skal i prosjektarbeid og ulike aktiviteter invitere til samtaler og sette ord på det vi gjør sammen med barna. På den måten knytter vi språk og aktivitet sammen, og i samtaler med barn kan vi jakte på nye spor i prosjektarbeid.
- Vi skal systematisk jobbe med nøkkelord og begreper i hverdagen.
- Vi skal synliggjøre morsmålet som en ressurs i vårt språkmiljø.

HELSEFREMMEDE OPPVEKST I VÅR BARNEHAGE

Helsefremmende Oppvekst i Horten kommune (HOPP) er et tverrfaglig kommunalt samarbeid, som skal legge til rette for sunn livsstil hos barn og unge, gi bedre læringsforhold, økt trivsel og forebygge livsstilssykdommer og inaktivitet.

- **Hoppaktiviteter i Sommerfugl familiebarnehage**

Voksne har ansvar for å utføre faste ukentlig fysiske aktiviteter, sammen med barna. Aktivitetene forgår fortrinnsvis ute, på tur, eller eventuelt inne, men skal være varierte.

- **Søvn og hvile**

Lek og fysisk aktivitet er grunnleggende for fysisk og psykisk velvære. En aktiv hverdag krever nok søvn og hvile, dette er spesielt viktig for alle barn under 3 år. Barn som ikke sover trenger også rolige aktiviteter/ hvile i løpet av dagen. I vår barnehage legger vi til rette for søvn ute i vogn eller inne ved behov. Alle barn har individuelle behov for hvile/søvn- vi avtaler vedrørende det enkelte barnet hvor mye hvile barnet skal ha i løpet av dagen. Vi oppfordrer alle barn som viser tegn til at de ønsker å hvile, å gjøre dette.

- **Kosthold i barnehagen**

Barnehagen forholder seg til helsedirektoratets retningslinjer og vi har et variert og næringsrikt kosthold.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå- med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Det individuelle foreldresamarbeidet

Vi har flere arenaer hvor vi samarbeider med foresatte. Først og fremst er det den daglige kontakten i forbindelse med at barnet blir levert eller hentet i barnehagen. Her har foreldre, foresatte og barnehagens personale mulighet til å gi kort informasjon, formidle beskjeder og gjøre avtaler. I løpet av et barnehageår gjennomfører vi minst 2 foreldresamtaler. Her har vi dialog om barnets trivsel og utvikling. Dersom det er nødvendig gjør vi sammen med foresatte avtaler om ulike tiltak som skal gjennomføres og når dette skal evalueres. Ved behov bruker vi tolk i foreldresamtalene.

Årlig foreldreundersøkelse

Hvert år gjennomføres det en foreldreundersøkelse i regi av Utdanningsdirektoratet. Dette er en undersøkelse som alle barnehager i Norge har mulighet til å delta på. På bakgrunn av resultatene vurderer vi vår egen praksis, og utarbeider tiltak innenfor områder vi ønsker å utvikle.

Foreldremøter

Vi gjennomfører 2 foreldremøter i året. På høsten har vi et møte for alle foreldre hvor tema vil være barnehagens årsplan og informasjon om barnas hverdag. Andre foreldremøte kan for eksempel være møte med fokus på ulike tema sammen med våre eksterne samarbeidspartnere og holdes på Strandparken. I forkant av oppstart på «basedag» for nye barn, blir det også arrangert et besøk med foreldre på Strandparken barnehage i slutten av august/september, med omvisning og litt forklaring på hvordan dagen er der nede. Disse vil gjennomføres i samarbeid med FAU/SU.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser, og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Som hovedregel samles foreldrerådet en gang i året, i forlengelse av foreldremøtet. Foreldrerådet er ansvarlig for å velge 1 representanter til barnehagens samarbeidsutvalg (SU), og alle foreldrene er representanter til foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). Alle foreldre/foresatte har mulighet til å melde inn eller ta opp saker i foreldrerådsmøte. Barnehageeier ved styrer skal sørge for at alle saker av viktighet skal forelegges for foreldrerådet.

Samarbeidsutvalget (SU)

SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ (jf. Barnehageloven §4). SU består av en foreldrerepresentanter og eier i barnehagen. SU har møte ved behov, vanligvis to ganger i året. Alle viktige saker som berører barnehagen skal tas opp i SU. Dette kan være bemanning, tilsyn og saker som medfører endring i barnehagen drift.

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)

FAU er foreldrenes eget arbeidsutvalg. FAU har ingen formell rolle, men utfører oppgaver på vegne av foreldrerådet. De er bl.a. ansvarlig for å planlegge og gjennomføre ulike arrangementer. SU leder blir automatisk også foreldrenes FAU leder.

OVERGANGER

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet er trygg i barnehagen og i overgangene til nye arenaer. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Når barnet begynner i barnehagen

Foreldre/foresatte følger barnet i barnehage de tre første dagene eller antall dager etter behov. Barnet får være litt alene i barnehagen de første dagene, men foreldre/foresatte er i umiddelbar nærhet slik at de enkelt kan tilkalles dersom barnet trenger dette.

Rutiner som mat, soving og andre kjente «trygge vaner» videreføres så langt barnehagen kan imøtekomme dette i en oppstartsperiode. Etter hvert som barnet er trygg i barnehagen, vil barnets rutiner tilpasses resten av barnegruppen så langt dette er til barnets beste.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogisk arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplan, 2017)

Planlegging, vurdering og dokumentasjon av barnehagens arbeid:

Som en lærende organisasjon er vi i en kontinuerlig prosess hvor vi utvikler vår egen pedagogiske virksomhet. Dette innebærer at vi hele tiden planlegger, gjennomfører, dokumenterer og vurderer vår egen praksis.

Planlegging

Årsplanen er barnehagens eget pedagogiske dokument, som legger føringer for vår praksis. Hver vår setter vi i gang planleggingsprosesser, som skal resultere i en ny årsplan. I denne planen fletter vi sammen kravene som ligger i barnehageloven, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, kommunale planer, vårt vurderingsarbeid, som er basert på dokumentasjon, barns medvirkning, foreldreundersøkelsen og innspill foreldre har kommet med i forbindelse med foreldresamtaler.

Barnehagen utarbeider egne periodeplaner, som skal beskrive hva som skal skje i barnehagen den neste perioden. Når denne utarbeides, tar vi hensyn til årsplanen, pågående prosjekter, barnegruppas sammensetning, interesser og behov og eventuelle innspill fra foreldre.

Vurdering

Vi bruker mye tid på å reflektere over vår egen praksis. Vi vurderer årsplan, periodeplaner og barnegruppen basert på refleksjoner over observasjon, dokumentasjon, barns medvirkning og foreldreundersøkelsen. Dette gir kunnskap om enkeltbarnets og barnegruppens trivsel og utvikling, som er nødvendig for å sikre oss at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Hver dag vurderes dagen som har gått. Som grunnlag for denne vurderingen ligger i tillegg til observasjon, også barnas erfaringer og synspunkter omkring dagen. Disse vurderingene danner grunnlaget for månedsplaner. Videre reflekterer vi jevnlig rundt enkeltområder og faglige og etiske temaer som f.eks. voksenrollen og barns medvirkning på veiledningstimer. Vi bruker også personalmøter og planleggingsdager for å finne vårt ståsted i forhold til våre planer og områder vi ønsker å utvikle videre.

Dokumentasjon

Dokumentasjon er en kontinuerlig prosess og er helt nødvendig for å kunne vurdere og planlegge barnehagens innhold og kvaliteten på denne. Dokumentasjon kan være strukturert observasjon, nedtegnelser, bilder av aktiviteter og det som barnet skaper, f.eks. tegninger. Dette skal komme til syne gjennom periodeplaner, på oppslagstavla i gangen og på veggene i barnehagen. Dette gir oss et godt grunnlag for videre vurderings- og planleggingsarbeid.

Tilrettelegging i det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Horten kommune har en rutine for å identifisere og følge opp barn som trenger ekstra oppfølging og støtte. Det er barnehagens ansvar å tilrettelegge for den sosiale, spesialpedagogiske og/eller fysiske oppfølgingen av barnet innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Dette er en kontinuerlig prosess som foregår i tett dialog med barnets foresatte, og i samhandling med andre instanser dersom det er behov for det. Barnehagen skal i samarbeid med foresatte avklare hvilke tiltak som skal til for å hjelpe barnet, og justere tiltakene etter barnets behov og utvikling.

Internt KO-team

I Horten kommune har alle barnehager og skoler etablert internt koordineringsteam (KO-team). Formålet med internt KO-team er å identifisere og få en gjennomgang av alle barns behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling og å sikre tidlig innsats blant risikoutsatte barn. Internt KO-team består av barnehagens ledelse og en fast helsesykepleier, samt aktuelle pedagogiske ledere. Her har vi dialog rundt barn og barnegruppe med fokus på mestring og utvikling. Dersom det er nødvendig med videre oppfølging og tiltak gjøres dette i samarbeid med foresatte. Tiltakene følges opp jevnlig av pedagogisk veileder og barnehagens ledelse. Dette blir en metode for å fange og følge opp barns utvikling på individnivå og som gruppe. Dersom vi sammen med foresatte ønsker å drøfte videre oppfølging med andre faggrupper kan dette tas opp i utvidet KO-team.

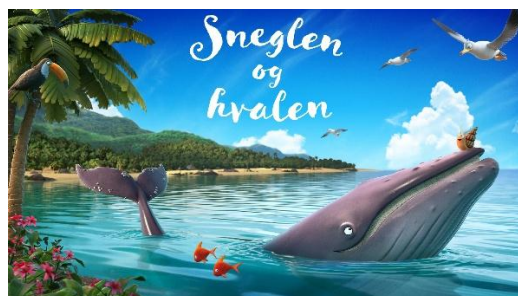
BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Arbeidsmåtene i barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Arbeidsmåtene i barnehagen skal stimulere til nysgjerrighet og undring, og barna skal gis muligheter til å uttrykke seg på forskjellige måter. (Rammeplan, 2017)

Prosjektarbeid med barn

Gjennom lek utforsker barn verden rundt seg. Barna lærer at de kan påvirke sin egen barnehagehverdag når vi skaper rom for deres lek, fantasi og utforskning i ulike temaer og prosjekt. Sammen skal vi finne glede i å lære, uten å måtte finne fasitsvar. Det er forskjellige måter å se verden på, og vi skal akseptere og tolerere dem alle. Vi skal være i en prosess hvor vi sammen kan utforske, undersøke og reflektere videre rundt noe som vi blir opptatt av. Når vi er åpne for improvisasjon og nyskapning, oppstår uventede magiske øyeblikk. Barna medvirker og utvikler prosjekt sammen med de voksne. Den voksnes rolle blir å utfordre, motivere og improvisere slik at leken og undringen stimuleres.

Barnehagen har et felles prosjekt på tvers av alle avdelinger på Strandparken og i familiebarnehagene, som skal leve gjennom hele året. I tillegg kan vi ha små eller litt større prosjekter for kortere eller lengre perioder.

Dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsform som gir grunnlag for refleksjon og læring. Ved hjelp av Bilde/tekst/konkreter og annen dokumentasjon fra prosjekter og ulike aktiviteter som brukes i arbeidet sammen med barn. Dette gjøres underveis i prosjekter, i hverdagen, i planlegging og vurderingsarbeid sammen med barn. Gjennom å undersøke dokumentasjonen som kan være bilder, tekster eller nedskrevne fortellinger fra hverdagen, kan situasjoner eller opplevelser som i første omgang ikke var synlig, til noe som blir synlig gjennom diskusjon, refleksjon og undring.

Den pedagogiske dokumentasjonen brukes i evaluering av perioder, prosjekter og aktiviteter med personalet, dette i forkant i planlegging av ny periode. Dette være seg dagaktivitet, uke, periode eller barnehageår.

Progresjon

Rammeplan for barnehager (2017) sier at «progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.» (KD, 2017, s.44)

Barnehagen skal gi barna opplevelser som skaper mestring, tilpasset deres alder, modenhet og individuelle utvikling. Aktivitetene i barnehagen skal bidra til progresjon for barna. Barna skal oppleve at hvert barnehageår innebærer nye opplevelser og erfaringer, samtidig som at noe gjentar seg. Barnehagen skal gi barna opplevelser som skaper mestring tilpasset alder, modenhet, individuell utvikling og progresjon.

Barnehagens digitale praksis

Rammeplan for barnehager sier at «ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.» (KD, 2017, s.44)

Horten kommune har en egen plan for digital praksis i Hortensbarnehagen, som legger føringer for barnehagens arbeid på dette området.

Et av målene i planen er at barnehagen fremmer en inkluderende praksis. For å få til dette vil vi benytte digitale verktøy på linje med annet pedagogisk materiell for å bidra til mestring, positive fellesopplevelser. Vi vil også bruke digitale verktøy til å arbeide med språk og språkutvikling og for å utvikle vårt flerspråklige miljø.

Barnehagens tradisjoner og lokale kulturbegivenheter

Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap. Barnehagen skal by på varierte impulser, opplevelser og erfaringer, og omfatte lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver. (Rammeplan for barnehagen, 2017, s.9)

I løpet av året har barnehagen ulike arrangementer som bygger på viktige tradisjoner som vi markerer i barnehagen. Nedenfor er oversikten over disse i barnehageåret 2025-2026

MÅNED:	ARRANGEMENT:
Januar	
Februar	Temafest Vinteraktivitetsdag Markering av Samefolkets dag
Mars/April	Newros Påskekafe med foreldre Barnehagedagen
Mai	Barnehagetog- vi markerer nasjonaldagen
Juni	Sommerfest med foreldre og søsken
Oktober/November	FN dagen
Desember	Adventssamling Luciamarkering Nissefest

Godkjenning av barnehagens årsplan

Lov om barnehager viser til at årsplan for barnehagen skal godkjennes i barnehagens samarbeids utvalg.

Årsplanen er fastsatt i samarbeidsutvalget for Sommerfugl familiebarnehage, Horten den 22.08.25.

Tara Overgaard

SU representant

PROGRESJONSPLAN

Sommerfugl familiebarnehage

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg og oppleve fremgang. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser og ferdigheter» (RP for barnehager)

I barnehagen arbeider vi hele tiden på tvers av de ulike fagområder. Fagområdene lar seg vanskelig isolere og vil i alle arbeidsmåter, leker og aktiviteter overlappe hverandre.

Progresjonsplanen vil deles opp etter alder ved hjelp av de ulike fagområdene. Det er allikevel viktig å presisere at progresjonen ikke kan ses alene med hensyn til alder. Barnas utviklingsnivå og erfaring vil her være viktig. Barna skal oppleve progresjon i de ulike aktivitetene og bli tilbudt utfordringer slik at alle har noe å lære, strekke seg etter og oppleve mestring.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barna skal utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og få kjennskap til mange kommunikasjonsformer igjennom:

1-2 år

- Enkle sanger med bildeillustrasjoner
- Bevegelsessanger
- Pekebøker som leses og settes ord på sammen med voksne
- Tilgjengelige pekebøker og billedbøker med enkel tekst
- De voksne ordsetter handlinger i hverdagen
- Nonverbal kommunikasjon er en bevisst handling hos de voksne og vi legger stor vekt på den hos barn uten muntlig språk

- Bruker mye bilder og konkrete

2-3 år

- Sanger, rim og regler
- Bevegelsessanger
- Finner rytme i ord og rim
- Barna blir lest for, litteratur med noe bildeillustrasjoner som støtter teksten
- Barna har lett tilgjengelige billedbøker med tekst
- Barna får anledning og oppmuntres til å fortelle om opplevelser, undrer seg og stiller spørsmål
- Barna blir kjent med skriftspråk
- Barna bruker det muntlige språket til samhandling med andre. De voksne støtter oppunder dette.

Kunst, kultur og kreativitet

Barna skal oppleve kunst og kultur i barnehagen gjennom å selv være aktive og oppleve samhörighet og kreativitet i gruppen

1-2 år

- Sang og musikk med enkle bevegelser, dans og rytmeinstrumenter
- Tegne med stifter og male med fingrene
- Ulike materialer som trolldig og plastelina
- Kjenne på, og bruke i ulike formingsaktiviteter, naturmaterialer som kongler, sand, vann, stein og blader
- Bli kjent med de enkleste folkeeventyr som «Bukkene Bruse»

2-3 år

- Sang, musikk, dans og dramatisering med rytmeinstrumenter og enkle rekvisita
- Bruk av ulike formingsmateriell som plastelina, trolldig, gips og leire
- Naturmateriale som steiner, kongler, mose og skjell brukes i ulike formingsaktiviteter
- Bilder, malerier og ulike kunstuttrykk presenteres
- Bruk av ulike verktøy som pensel, saks og lignende
- Kreative uttrykk ved hjelp av ulike digitale tegneprogrammer

Kropp, bevegelse mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse gjennom:

1-2 år

- Småbarns lekeareal / rommet er innredet for grovmotorisk lek.
- Lekemateriell stimulerer til grovmotorisk lek. Trillevogner, sklie, og konstruksjonsmaterieil til gulv-lek.
- Uterommet brukes aktivt til ulike kroppslige aktiviteter som ball-lek, klatring, sykling, hinderløype og løping
- Trygge, kjente voksne alltid tilstede i leken for avveksling mellom lek og «et trygt fang»
- Barna deltar i matlaging, der de lukter, ser, smaker og kjenner på ulike mat
- Barna blir presentert for og servert ulike mat i barnehagen.
- God tid til hvile i løpet av dagen. Hvile kan være rolige aktiviteter, sitte på et fang eller sove.
- Gode/ trygge stellerutiner
- Barna deltar etter evne under påkledning
- Voksne anerkjenner alle følelser hos barna

2-3 år

- Uterommet brukes aktivt til ulike kroppslige aktiviteter som ball-lek, klatring, sykling, hinderløype og løping
- Innerommet innredes slik at det er rom for både rolige finmotoriske aktiviteter, hvile i en lesestund og grovmotoriske aktiviteter som hinderløype eller dans til musikk og dramatiseringer med bevegelse
- Alle barn får delta i matlagingen
- Alle barn prøver å spise selv med hjelp av en voksen. Etter hvert smører de sin egen mat med hjelp innen de går over til storbarnsavdeling
- Alle barn får øve på å kle på seg selv og får muligheten til toalettbesøk
- Barna hjelpes til å bli selvstendige ved matbordet- øve på å smøre mat selv
- Alle barn tilbys hvile i form av soving, lesestund, lytte til rolig musikk eller yoga i løpet av dagen

- De voksne legger til rette for gode samtaler med barna der de kan sette ord på følelser, ønsker og behov
- Barna lærer å respektere sin egen og andres kropp

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen legger til rette for at barna skal få et mangfold av naturopplevelser og opplever naturen som arena for lek og læring. Barna skal gjennom kjennskap til naturen lære å respektere den og ta vare på det mangfoldet naturen representerer.

1-2 år

- Leke ute og på tur i all slags vær til alle årstider
- Leke med sand og vann
- Kjennskap til ulike husdyr
- Lukte og kjenne på blomster og ulike planter i naturen
- Finne insekter og larver
- Barna bruker ulike gjenbruksmateriell

2-3 år

- Leker ute og på tur i all slags vær
- Samle ulikt naturmateriale til div bruk
- Kjennskap til ulike dyr, planter og vekster i nærmiljøet
- Lære å legge søppel i riktig sortering sammen med de voksne, lærer å ikke forsøple naturen og rydder opp etter seg på tur
- Barna lærer å respektere naturen med planter og dyr som lever der
- Barna ser nærmere på ulike insekter og planter i forstørrelsesglass
- Barna sår og planter i barnehagen
- Setter inn tallerken og glass i oppvaskmaskinen sammen med en voksen
- Bruker internett til å søke opp ulik informasjon om tema
- Delta i å lage dokumentasjon. Finne bilder, printe, laminere
- Barna bruker ulike gjenbruksmateriell

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal igjennom etikk, religion og filosofi skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

1-2 år

- Barna får hjelp til å sette ord på følelser (fokus på glad, sint og lei seg)
- Markere høytider med fokus på musikk og sanger, smaksopplevelser og stemninger
- Barna veiledes og hjelpes til å være gode med hverandre
- Barna veiledes i konflikter med andre barn

2-3 år

- Markere høytider med fokus på musikk, sanger, fortellinger og stemninger
- Gi barna innblikk i kristen og humanistisk arv og tradisjon
- Markere andre tradisjoner og religioner som er representert i barnehagen
- Vi «undrer» oss sammen med barna
- Vi har arbeider med tema følelser og vennskap

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen bidrar til kunnskap om og erfaringer med lokale tradisjoner, og erfaringer med deltakelse i et demokratisk samfunn

1-2 år

- Barna bruker uteområde til barnehagen på formiddagen før sovetid
- Barna er på tur til biblioteket, parken i sentrum, butikken, skogen eller i nærmiljøet
- Barna er med og medvirker i egen hverdag.
- kino

2-3 år

- Barna er på tur til biblioteket, parken i sentrum, butikken, skogen eller i nærmiljøet.
- Barna er med på besøk i andre barnehager
- Barna er med og medvirker i egen hverdag. Opplever demokratiske prosesser i barnehagens hverdag.
- kino

Antall, rom og form

Barna oppdager, utforsker og forstår sammenhenger, ser strukturer og stimuleres til undring og nysgjerrighet

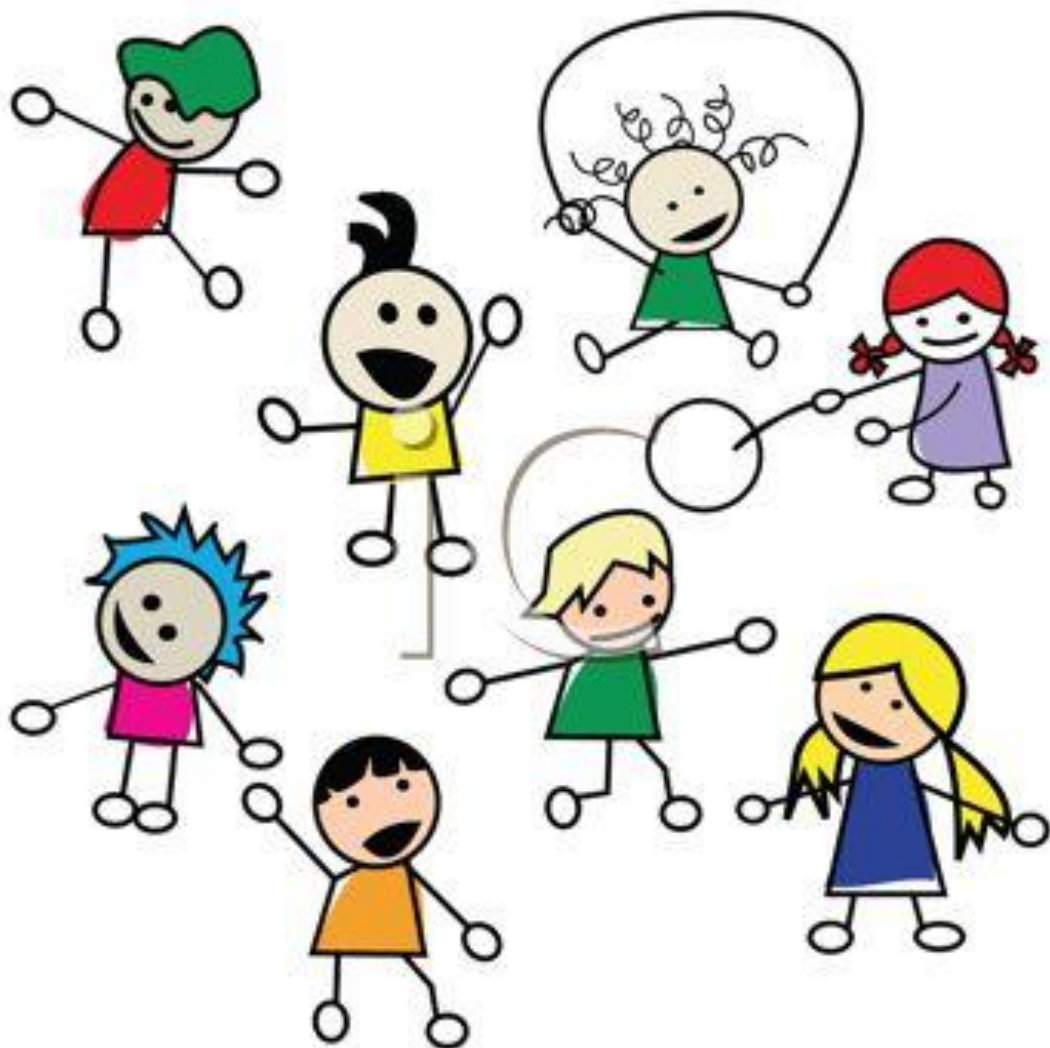
1-2 år

- Barna har tilgang på leker som inspirerer til sortering i farger, ulik form og størrelser
- Konstruksjonslek med togbane, treklosser og duplo
- Rom i rommet med puter, pledd, pappesker, kasser, rør til å krype i og diverse rekvisita
- Hinderlek med under, over, nedi, opp av, rundt, inni

2-3 år

- Barna er med å lage mat og dekker bord, vi måler, veier og teller
- Ulikt konstruksjonsmateriale er tilgjengelig
- Barna finner ulike former ute i naturen og inne i barnehagen.
- Vi setter ord på ulike former sammen med barna, sirkel, kvadrat, firkant, rektangel etc.
- Barna sorterer etter størrelse, farge og form
- Barna leker enkle regelleker
- Barna blir kjent med årstid og merkedager

HVERDAGSAKTIVITETER I SOMMERFUGL FAMILIEBARNEHAGE

ANKOMST I BARNEHAGEN

- ✚ Den voksne tar imot i gangen, og hilser først på barnet ved navn, tar imot barnet på en god måte etter individuelle behov.
- ✚ Den voksne tar imot beskjeder fra foreldrene og skriver disse ned ved behov.
- ✚ Den voksne tar seg tid til en samtale med foreldrene, gjerne fortelle hva som skal skje i "dag".
- ✚ Vi starter alltid dagen stille og rolig.

FROKOST I BARNEHAGEN

- ✚ Setter tallerkener, glass, melk og vannmugger på bordene. Bordet er hyggelig dekket.
- ✚ Kl.7.45/8.00 Setter vi oss samlet ned til frokost. De som leverer barn under frokosten, følger barnet inn til bordet.
- ✚ De voksne prater rolig med barna rundt bordet.

INNELEK/FUNKSJONOMRÅDER

- ✚ De voksne skal tilrettelegge for god frilek i barnehagen. Det vil si at de har ansvar for at det er ryddig i lekene, at barna har det utstyret de trenger til god lek, og at rommene er møblert slik at de inspirerer til god lek.
- ✚ De voksne er tilgjengelig og observer om barna vil ha deg med i lek, eller om de trenger hjelp til å starte leken.
- ✚ Hjelp barn inn i lek, veilede og motivere. Delta aktiv til å begynne med, og trekk deg heller ut når du ser at leken er godt i gang.
- ✚ De voksne setter i gang bordaktiviteter, synger og spiller, leser, etc. når de ser at noen ikke kommer inn i lek, og aktivitets - og støynivå blir for høyt. Det er også lov til tider å ha "herjelek" når forholdene tilsier det.
- ✚ Vær vare på enkeltbarn, og vær tilgjengelig hvis barna ønsker å prate. Det er viktig at vi har en god kommunikasjon med alle barn.
- ✚ De voksne har en positiv og god tone overfor barna, og skaper trygghet.
- ✚ Vi gir barn ulike utfordringer etter alder og utviklingsnivå. Gir barna mestringsfølelse og positive erfaringer.

SAMLINGSSTUND

- + Vi har samlingsstund ved unntak av turdager, ulike arrangementer og aktiviteter, og lignende.
- + Den voksne leder samlingsstund med sang, historie, fortelling instrumenter, bøker og annet materiell. Temarelaterte samlinger
- + Samlingsstunden gir barna ny kunnskap, nye erfaringer og spennende opplevelser.
- + Vi bruker språket mye og variert, bevisst språkstimulering i samlingsstund.
- + Varierte samlinger, men likevel er gjentakelse viktig for barna.
- + Vi er spontane og lytter til barna. Bruker humor - gir de beste samlingene.
- + De voksne ser alle barna, alle får anerkjennelse av andre barn og voksne.

STELLESITUASJON

- ✚ Vi gjør stellesituasjonen til en positiv situasjon, hvor vi tar oss god tid til "en-til-en" kommunikasjon.
- ✚ Vi koser, prater, synger og tøyser sammen med barnet. Husk at dette er en god mulighet til språkstimulering!
- ✚ Vi har to faste bleieskift om dagen, ellers skifter vi ved behov.
- ✚ Do-trening når barnet er klar for dette. Vi avtaler med foreldre.
- ✚ Vi bruker alltid hansker, engangskluter og engangsunderlag over stellebenken. Husk å desinfisere stellematta hver ettermiddag og ved behov.
- ✚ Håndhygiene hos barn og voksne viktig! Før hvert måltid og etter hvert toalettbesøk og stell.
- ✚ Tilgriset/skittent tøy sendes hjem til vask.

FORMIDDAGSMAT I BARNEHAGEN

- ✚ Det blir dekket til ett innbydende bord
- ✚ De voksne sitter ved bordet sammen med barna. Ingen står under måltidet. Ved å ha dekket bordet med alt vi trenger på forhånd, unngår vi voksne som «flyr» under måltidet.
- ✚ Barna hjelper hverandre, sender mat og venter på tur.
- ✚ Vi bruker god tid ved bordet, skaper en god stemning med rolige stemmer og har gode samtaler rundt bordet.

GARDEROBESITUASJON

- ✚ De voksne finner frem tøy til de mindre barna, men alle blir oppfordret til å prøve å kle på seg selv.
- ✚ De voksne er gode rollemodeller og bruker tid på å vise hvordan man skal kle på dersom de ikke får det til.
- ✚ Vi bruker god tid og samtaler med barna. Spør gjerne på forhånd om hva barna tror vi bør ta på av tøy.
- ✚ En voksen går ut sammen med alle barna samlet, eller to og to om gangen ut i hagen, når alle er påkledd.

UTELEK

- ✚ Vi er mye ute, og i "all slags vær". Vi vurderer kalde dager med mye vind, regn eller snøvær, om barna har glede av å være ute.
- ✚ Voksne er hele tiden tilgjengelige for barna, og setter i gang lek og deltar aktivt.
- ✚ Vi gir barn ulike utfordringer etter alder og utviklingsnivå. Gir barna mestringsfølelse og positive erfaringer.
- ✚ Se til at ingen barn går alene uten at de selv ønsker dette.
- ✚ God kommunikasjon og positive tilbakemeldinger til barna.
- ✚ Barna veiledes til og selv å finne løsninger på konflikter.
- ✚ De voksne "sikrer" barnas lek og at uteområdet og lekene er i orden.
- ✚ De voksne er positive forbilder.

HENTING I BARNEHAGEN

- ✚ Alle foreldre blir møtt av personalet ved henting ute eller inne.
- ✚ Vi gir gode tilbakemeldinger om barnets dag i barnehagen og forteller om store og små opplevelser.
- ✚ Informasjon og beskjeder gis.

Dokumentasjon i garderoben henges opp slik at alle foreldre har mulighet til å lese denne